

*“Idrett og friluftsliv skal være
med på å gjøre Iveland
til et godt sted å bo!”*

Iveland kommune

Strategiplan for idrett- og friluftsliv

- Vedtatt av kommunestyret 15.12.2016

2017 - 2029
med handlingsprogram 2017 - 2020

Innhold:

1. Forord
2. Resultatvurdering av forrige plan
3. Sammenheng mellom kommunale planer
4. Folkehelse, idrett og friluftsliv
5. Utvikling og statusbeskrivelse
6. Målsettinger
  - 6.1: Strategier
7. Handlingsprogram
  - 7.1: Handlingsprogram idrett og friluftsliv 2017-2020
  - 7.2: Langsiktig uprioriterte tiltak 2017-2029
  - 7.3: Behovsanalyse
  - 7.4: Driftsutgifter

1. Forord:

Enhver kommune må ha en kommuneplan for idrett og friluftsliv. Planen skal omhandle kommunens målsettinger og prioriteringer innenfor fagområde på kort sikt (4 år) og på noe lengre sikt (inntil 12 år). Handlingsplanen (planens kap. 7) danner grunnlag for søknad om spillemidler.

Iveland kommune har i 2016 utarbeidet en egen plan for folkehelse

Tjenesteutvalget vedtok den 02.03.16 å igangsette arbeidet med en rullering av nåværende plan. En arbeidsgruppe ble nedsatt og mandatet var som følger:

«Revidere eksisterende Strategiplan for idrett og fysisk aktivitet, vedtatt 12.12.2012, samt utarbeide ny strategiplan for idrett og fysisk aktivitet 2017 - 2020».

Iveland kommune har gjennom planprosessen lagt til rette for god deltakelse. Det er informert om prosessen gjennom kommunens månedlige informasjonsbrev, via nettsidene, facebook og annonse i avis. Det er avholdt folkemøte og leder av Iveland idrettslag (Iveland idrettsråd) har vært med i arbeidsgruppa.

2. Resultatvurdering av forrige plan:

Kommuneplan for idrett og friluftsliv ble siste gang behandlet av kommunestyret i desember 2012. Prioritert handlingsprogram inneholdt kun et prosjekt (styrketreningsrom Ivelandshallen / utvidelse av Ivelandshallen), mens to andre prosjekt kom inn i planen fra desember 2015. Den langsiktige delen besto av over 15 prosjekt.

En kort status for de prioriterte prosjektene i handlingsplanen er som følger:

Styrketreningsrom Ivelandshallen:

Søknaden ble imøtekommet med kr. 700.000,- gjennom spillemidlene våren 2016. Ombyggingen er gjennomført og kommunen har satt av midler til utstyr ifm budsjettet for 2018. Etter planen vil treningsrommet være i normal drift fra våren 2018.

Tursti Åkle:

Søknaden ble imøtekommet med kr. 165.000,- gjennom spillemidlene våren 2016.

Kommunestyret har gjennom vedtak 15.12.2016 vedtatt at prosjektet ikke skal gjennomføres.

Tuftepark Åkle:

Søknaden ble avslått ifm tildelingen av spillemidler i 2016, men er formelt i orden. Man vil søke på nytt neste år. Kommunestyret har vedtatt 15.12.2016 at prosjektet skal gjennomføres under forutsetning om spillemidler og ekstern finansiering.

3. Sammenheng mellom kommunale planer:

Tekstdelen av kommuneplanen for Iveland kommune er på 17 sider. Den ble siste gang vedtatt av kommunestyret 09.10.2014. Kommuneplanen er bygget opp rundt tre viktige begrep:

- a) Visjon – «Iveland kommune – et godt sted å bo»
- b) Hovedmål – «Befolkningsøkning over landsgjennomsnittet»
- c) Kjerneverdier – «Modig, raus og troverdig»

Kommuneplanen er bygget opp rundt samme struktur som Regionplan Agder 2020.

Strategiplan for idrett- og friluftsliv er utarbeidet i tråd med kommuneplanens målsettinger (sitater):

- a) «Ivelands innbyggere opplever å ha gode levevilkår»
  - Tilrettelegge for en aktiv og meningsfylt fritid i samarbeid med frivillige organisasjoner, blant annet gjennom å utvikle gode møteplasser (strategi)
- b) «Barn og unge i Iveland opplever å ha gode oppvekstvilkår»
  - Videreutvikle kultur- og fritidstilbudet til barn og unge på alle alderstrinn (strategi)
- c) «Iveland kommune har høy befolkningsvekst»
  - Utvikle Birketveit til å bli et attraktivt og levende samfunn (strategi)

Iveland kommune har sammen med de andre kommunene i Knutepunkt Sørlandet vedtatt en klimaplan. Ett resultat av dette er at vi ønsker å tilrettelegge for idrett og friluftslivsanlegg i nær tilknytning til områder der folk bor slik at utslipp av klimagasser vil ligge på et minimum.

Iveland kommune har en egen folkehelseplan, som ble vedtatt av kommunestyret 4. februar 2016. Den inneholder om lag 25 oppfølgingspunkter basert på de levekårsutfordringene man gjennom statistikk og undersøkelser har definert til å være en del av Ivelandssamfunnet.

En opprusting av uteområde ved Iveland skole med mulighet for kunstgressbane og enkelte nærmiljøanlegg er tilpasset rådmannens forslag til budsjett for 2017 og økonomiplan 2017-2020, og beskrevet nærmere i kapittel 7.1.

4. Folkehelse, idrett og friluftsliv:

Folkehelse handler om befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning. Folkehelsearbeid handler om å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge, forebygge sykdom og skader, og utvikle et samfunn som legger til rette for sunne levevaner, beskytter mot helsetrusler og fremmer fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse (*Kilde: folkehelseloven*).

Helse skapes ikke i helsesektoren. Det gjøres primært på andre livsarenaer og i andre sektorer, og innebærer dermed at folkehelsearbeidet er sektorovergrepene. Politiske valg har stor betydning for befolkningens helse. For å kunne påvirke helsen til befolkningen i Iveland kommune er det viktig at både politikere, ansatte i Iveland kommune og frivillige organisasjoner arbeider mot noen felles mål som har betydning for folks helse.

Kommunen er gjennom folkehelseloven pålagt å ha oversikt over folkehelsen i kommunen, samt å iverksette tiltak der det er nødvendig. Det er blant annet vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel at det skal gjøres en målrettet innsats for å bedre helsetilstand og levekår i befolkningen ut i fra lokale og

nasjonale utfordringer (Kilde: Iveland kommune, kommuneplan). Videre er det vedtatt i handlingsplanen for folkehelse at Iveland kommune skal øke andelen som er regelmessig fysisk aktive, og øke deltakelse på aktivitetstilbud hos frivillige organisasjoner i kommunen.

Det er grundig dokumentert at fysisk aktivitet styrker fysisk og psykisk helse og kan forebygge en rekke sykdommer. Fysisk aktivitet kan være arena for opplevelse av sosial støtte, som er en viktig faktor for helse og en av de viktigste beskyttelsesfaktorer mot å utvikle psykiske lidelser. Det er viktig å tilrettelegge slik at det er enklere for flere å ta helsemessig gode valg (Kilde: Helsedirektoratet).

Vi vet at kvaliteter i det fysiske miljøet påvirker hvor fysisk aktive vi er. Dersom parker, grøntområder, anlegg for rekreasjon, idrett og friluftsliv ligger i nærheten av hjem eller arbeidsplass er vi generelt mer fysisk aktive. I den norske befolkningen har friluftsliv en særstilling som fritidsaktivitet, og det å være ute å gå er den vanligste aktivitetsformen i alle aldersgrupper. Hele to tredeler av befolkningen angir turer i skog- og mark som den aktiviteten de driver mest med. En annen arena for fysisk aktivitet er idretten. Idretten er en viktig inkluderingsarena og rekrutterer bredt. Det å inkludere enda flere inn i den organiserte idretten vil være et viktig bidrag for å fremme fysisk aktivitet og folkehelse. For å få til dette kreves det god tilgang til ulike anleggstyper som kan benyttes i aktiviteter som har oppslutning i befolkningen. For å fremme fysisk aktivitet utover hverdagsaktiviteten vil det også være viktig med anlegg som muliggjør egenorganisert idrett og fysisk aktivitet (Kilde: Folkehelsemeldingen, Helse- og omsorgsdepartementet). Dette er tiltak som ivaretas gjennom strategiplan for idrett- og friluftsliv.

5. Utvikling og statusbeskrivelse:

Iveland kommune har de siste ti årene opplevd en moderat befolkningsvekst og har ved utgangen av juli 2016 i overkant av 1340 innbyggere. Noen private utbyggere har gått i gang med tilrettelegging av boligområder i nær tilknytning til områdene Birketveit, Skaiå og Vatnestrøm. Utviklingen av «Åkle – fremtidens landsby» ved kommunesenteret Birketveit, er likevel det største utbyggingsprosjektet i Iveland kommune gjennom alle tider.

Birketveit:

Utviklingen av boligområdene Hilltveitåsen og Klokkargarden har vært positiv og har gitt et større befolkningsgrunnlag på Birketveit. «Åkle - fremtidens landsby» inneholder et næringsbygg med ulike servicetilbud i tillegg til en rekke moderne leiligheter. Halvparten av boenhetene er solgt per juni 2016. Utviklingen av Åkle vil fortsette de neste årene. Hele kommunesenteret er rustet opp med grøntområder og andre trivselsfremmende tiltak de siste årene.

Skaiå:

Boligområdet Bjørnehatten på Skaiå er en større boligutbygging med inntil 150 boenheter. Opparbeidelse av infrastruktur har startet opp. Kommunen ønsker å legge til rette for trivselsfremmende tiltak på Skaiå. Gjennom en utbyggingsavtale med Agder Energi, er det satt av 1,0 mill kr til nærmiljøanlegg.

Vatnestrøm:

Private aktører har i samarbeid med kommunen lagt til rette for økt tilflytting gjennom 14 attraktive tomter på Heimreneskilen med nær tilknytning til Ogge. Skolen og barnehagen er samlokalisert i nye lokaler fra 2013.

I nær tilknytning til Vatnestrøm ligger innsjøen Ogge, et flott rekreasjonsområde med rike muligheter for friluftsliv. Det finnes i dag noen mindre områder langs Ogge som er tilrettelagt for publikum. På

østsiden av innsjøen (Birkenes kommune) ble det bygget en ny leirplass i 2009 i regi av Midt-Agder Friluftsråd.

Iveland kommune har i dag en god del anlegg som tilfredsstillende ulike behov. Utviklingen i samfunnet gir oss likevel noen utfordringer som vi ønsker å møte på en god måte:

- Åkle (Birketveit (*skissen til venstre*)): Sentrumsutviklingen og økt befolkningstetthet i området vil gi større etterspørsel etter idrett og

friluftsanlegg i nærmiljøet.

- Tilrettelegge for enkle idretts og friluftsanlegg i tilknytning til skoler/barnehager og boligområder
- Iveland kommune har i dag ingen ballbinge. En kunstgressbane på Birketveit samt tre ballbinger er lagt inn handlingsprogrammet.

6. Målsettinger

Vi har tidligere i planen skissert kommuneplanens overordnede visjon og hovedmål:

Visjon : *Iveland kommune – et godt sted å bo!*

Hovedmål : *Befolkningsøkning over landsgjennomsnittet*

Iveland kommune sin *overordnede målsetting* for utbygging og bruk av anlegg og områder samt tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv bygger på kommuneplanens ordlyd, og er som følger:

*Idrett og friluftsliv skal være med på å
gjøre Iveland til et godt sted å bo!*

6.1: Strategier:

Strategiplan for idrett- og friluftsliv bygger på følgende strategier:

1. Bygge og videreutvikle anlegg i nær tilknytning til områdene Vatnestrøm, Skaiå og Birketveit og ved offentlige områder der barn og unge ferdes på dagtid.
2. Bygge og videreutvikle anlegg som er tilpasset brukergruppene som bor i nærområdet.
3. Legge til grunn vedtatt klimaplan i Knutepunkt Sørlandet ved bygging og utvikling av anlegg.
4. Legge til rette for det enkle friluftslivet i alle deler av kommunen

7. Handlingsprogram

Det er en forutsetning for tildeling av spillemidler at det aktuelle anlegget for idrett eller friluftslivsformål er prioritert fra kommunen gjennom et handlingsprogram. Videre må det være samsvar mellom vedtatt handlingsprogram og budsjett / økonomiplan.

7.1: Handlingsprogram idrett og friluftsliv 2017 – 2020:

Iveland kommune har prioritert følgende prosjekt i planperioden:

Ordinære anlegg:

1. Kunstgressbane Birketveit (2017):

Det bygges en 7`er bane med kunstgress i størrelse 40 x 60 meter. Vi benytter eksisterende lys.

2. Lyspunkter i Vatnestrøm lysløype (2018): Mange lyspunkt er i stykker, og er av gammel dato.

Det er behov for nye lyspunkt i hele løypa.

Nærmiljøanlegg:

1. Tuftepark ved Åkle/Birketveittjøna (2017): Søknaden er formelt i orden.

2. og 4: Ballbinge (2017): Ballbingen kan benyttes til flere aktiviteter bl.a. tennis, basket, innebandy m.m. Vi bygger anleggene på Birketveit og Skaiå samtidig.

3. og 5: Bevegelsesanlegg (2017): Vi bygger anleggene på Birketveit og Skaiå samtidig.

6. Sandvolleyballbane Skaiå (2017): Ønske er kommet frem både under folkemøte og hos ungdommen, og blir en del av «Energiparken».

7. Ballbinge Vatnestrøm (2019). Det søkes spillemidler i 2019 ifm stedsutviklingspros.

Pri.	Ord. anlegg	Ans.	Totalt	Finansiering			Prosjekt gjennomføres:	
				K	S	Annet	Årstall	Spillemidler / status:
1	Kunstgressbane	IK	2,9	2,0	0,9		2017	Vil søke
2.	Lyspunkter	IK	0,5	0,2	0,2	0,1	2018	Vil søke

Pri.	Nærmiljøanlegg	Ans.	Totalt	Finansiering			Prosjekt gjennomføres:	
				K	S	Annet	Årstall	Spillemidler
1.	Tuftepark	IK	0,5		0,25	0,25	2017	Søknad ok
2.	Ballbinge Skaiå	IK	0,5		0,25	0,25	2017	Vil søke
3.	Bevegelsesanlegg Skaiå	IK	0,5		0,25	0,25	2017	Vil søke
4.	Ballbinge Iveland skole	IK	0,5	0,25	0,25		2017	Vil søke
5.	Bevegelsesanlegg Iveland skole	IK	0,5	0,25	0,25		2017	Vil søke
6.	Sandvolleyball Skaiå	IK	0,2		0,1	0,1	2017	Vil søke
7.	Ballbinge Vatnestrøm	IK	0,5	0,25	0,25		2019	Vil søke

Forklaringer:

Pri. : Prioritet

Ans. : Ansvarlig utbygger

K : Kommunale midler

Ord.anlegg : Ordinære anlegg

Totalt : Totale kostnader

7.2: Langsiktig uprioriterte tiltak 2017 – 2029:

Ordinære anlegg:

- * Orienteringskart : Det finnes ingen planlagte kartprosjekt i kommunen per november 2016. Kommunen har tidligere signalisert et ønske om o-kart øst for Birketveit inkl et skolekart.
- * Rundløype rundt Birketveittjønnna : En tursti med lys er diskutert. Tatt med fra forrige plan.
- * Nytt dekke Ivelandshallen : Det bør vurderes å gjøre noe med gulvet i Ivelandshallen i planperioden.

Nærmiljøanlegg:

- * Nærmiljøanlegg Vatnestrøm : Ved Vatnestrøm oppvekstsenter er det mulig å legge til rette for nærmiljøanlegg.
- * Turstiområder : Gjennom folkehelsemidler er det bevilget noen penger til tursti.
- * Ballbinge : Ballbinge på Skisland er tatt med fra forrige plan.

7.3: Behovsanalyse:

Kunstgressbane for 7`er fotball:

Siden 1970-tallet har fotball vært den idretten med flest utøvere i kommunen. Fotballgruppa i Iveland IL har på det meste vært oppe i 14 lag, noe som er et stort antall lag for en liten kommune med 1340 innbyggere. Dessverre har fotballaktiviteten vært inne i en stille periode, men det kommer nå positive signaler fra Iveland IL. Det er startet opp ny fotballaktivitet i form av treningslag og lag påmeldt i seriespillet. Grusbanen ved Iveland skole ble åpnet i forbindelse med etableringen av Ivelandshallen i 1989. Med tiden har det kommet nye krav til sikkerhetssone rundt 11`er baner, samtidig som tiden har løpt fra de tørre grusbanene. En 7`er kunstgressbane vil utgjøre en ny attraktivitet for fotballaktiviteten og vil kunne bidra til ny giv. En 7`er bane gir mulighet for å kunne avholde to 5`er kamper samtidig, noe som kan gi større samhold mellom lag og foresatte og gjøre 7`er banen til et trivelig møtested. Ledelsen i idrettslaget uttrykker at de ønsker å satse på kompetanseheving for trenere for å kunne skape en faglig ramme rundt fotballaktiviteten som gir grunnlag for og økt interesse og positivitet.

Ballbinge:

Vi ønsker i planperioden å få på plass tre ballbinger. Alle tre plasseres sentralt ved skole og barnehage. En ballbinge med flere muligheter for fysisk aktivitet har vært et ønske å få på plass gjennom planprosessen. Med et begrenset innbyggertall mener vi ballbinge gir en veldig god mulighet for å samle nok personer for aktiviteter både på dag- og kveldstid.

Bevegelsesanlegg:

Vi ønsker i planperioden å få på plass to bevegelsesanlegg, sentralt ved skole og barnehage. Disse anleggene har vært et ønske å få på plass gjennom planprosessen. Dette er moderne og populære anlegg og vil gi, først og fremst, den yngre garde gode muligheter for bevegelse og fysisk aktivitet.

Sandvolleyball-bane:

«Energiparken» på Skaiå like ved Skaiå barnehage skal bli en møteplass for bygdefolket. Ballbinge, bevegelsesanlegg samt grillplass og benker vil bidra til det. Gjennom prosessen har det kommet frem ønske om å få på plass en sandvolleyballbane også. Denne vil innby til fysisk aktivitet for store og små og gjøre området komplett.

7.4: Driftsutgifter:

Kostnadene ved drift og vedlikehold av anleggene vil dekkes av Iveland kommune. På Skaiå er det ønskelig å få en avtale med en ny velforening med hensyn til ny badeplass og muligens deler av «Energiparken».

Merknad:

Kommunestyret har i møte 15.12.2016 vedtatt følgende:

- Tursti Åkle tas ut av opprinnelig plan
- Ballbinge Vatnestrøm legges inn i 2019 ifm stedsutvikling Vatnestrøm
- Tuftepark Birketveit opprettes under forutsetning om finansiering gjennom spillemidler og eksterne midler.
- Kunstgressbane Birketveit gjennomføres i 2017

Planen er oppdatert med disse endringene.